

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
EKONOMIKOS POLITIKOS GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL ADMINISTRACINIŲ NUSIŽENGIMŲ KODEKSO 414, 610 IR 611 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIP-4532 IR SAUGAUS EISMO AUTOMOBILIŲ KELIAIS
ĮSTATYMO NR. VIII-2043 20 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIP-4533
(TAP-20-1425) (TAIS NR. 20-10267(2))**

2020-08-19 Nr. NV-2292

Vilnius

1. Projekto rengėjas: Vidaus reikalų ministerija.

2. Projekto tikslas: Pateikti Seimui išvadą dėl Seimo nario M. Majausko parengto dėl Administracinių nusižengimų kodekso 414, 610 ir 611 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-4532 ir Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 20 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-4533.

3. Dabartinė situacija:

Seimo narys M. Majauskas Įstatymų projektų aiškinamajame rašte akcentuoja, kad - Administracinių nusižengimų kodeksas nustato administracinę atsakomybę už neeksploatuojamų transporto priemonių laikymą bendrojo naudojimo vietose; nebenaudojamas transporto priemonės daugiabučių gyvenamųjų namų kiemuose, gatvėse ir pakelėse palikę asmenys traukiami atsakomybėn tik po savivaldybės, policijos ar kitos suinteresuotos institucijos pareigūno rašytinio perspėjimo; ANK nenumato, koks terminas, per kurį būtina pasirūpinti neeksploatuojama transporto priemone, turi būti numatytas perspėjime; po rašytinio pareigūno perspėjimo nesiėmus veiksmų, transporto priemonės savininkui skiriama 70-140 eurų bauda; atlikus pažeidimą pakartotinai, skiriama 140-300 eurų bauda, taip pat numatant galimybę transporto priemonę konfiskuoti;

Seimo narys M. Majauskas siūlo atsisakyti rašytinio perspėjimo ir pakeisti jį į administracinę nuobaudą – įspėjimą. Taip būtų nustatytas aiškesnis pasirūpinimo neeksploatuojama transporto priemone terminas - 20 kalendorinių dienų. Rašytinį perspėjimą pakeitus į įspėjimą ir, šį gavus, nesiimant priemonių pasirūpinti transporto priemone, pažeidėjui būtų skiriama 70-140 eurų bauda (kaip ir pagal dabar galiojančią tvarką), tačiau **kartu su pirma pinigine bauda siūloma numatyti transporto priemonės konfiskavimo galimybę (dabar tokia galimybė numatoma kartu su antra pinigine – 140-300 eurų – bauda),** taip sudarant sąlygas kritinės būklės transporto priemonės iš bendro naudojimo vietų pašalinti greičiau. Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo pakeitimo projektu **siūloma įvesti neeksploatuojamos transporto priemonės ir negalimos eksploatuoti transporto priemonės apibrėžimus.**

4. Projekto esmė: Iš esmės pritarti Įstatymų projektams, tačiau pasiūlyti Seimui juos tobulinti atsižvelgiant į šias pastabas ir pasiūlymus:

- Priėmus siūlomą ANK pakeitimą, kad už ANK 414 straipsnio 2 dalyje numatytą administracinį nusižengimą (t. y. už pakartotinai padarytą ANK 414 straipsnio 1 dalyje numatytą nusižengimą), padarytą pakartotinai, būtų skiriama bauda nuo vieno šimto keturiasdešimt iki trijų šimtų eurų, būtų įtvirtintas kvalifikuojantis požymis – kartotinis pakartotinumas. ANK 40 straipsnyje, kuriame apibrėžtas administracinių nusižengimų pakartotinumų institutas, nurodyta, kad jeigu administracinį nusižengimą padaręs asmuo per metus nuo administracinio nurodymo įvykdymo dienos arba nuo nutarimo administracinio nusižengimo byloje įsiteisėjimo dienos, iki sueis vieni metai nuo administracinės nuobaudos ar administracinio poveikio priemonės įvykdymo dienos, padarė tame pačiame šio kodekso straipsnyje numatytą administracinį nusižengimą, laikoma, kad šis administracinis nusižengimas padarytas pakartotinai. Padarius pakartotinį administracinį nusižengimą, šiame straipsnyje numatytas terminas skaičiuojamas iš naujo. Taigi visi tame pačiame ANK straipsnyje

numatyti administraciniai nusižengimai, dar kartą padaryti nepasibaigus ANK 40 straipsnyje numatytam terminui, laikytini padarytais pakartotinai, neatsižvelgiant į tai, kiek kartų jie padaryti. Atsižvelgus į tai, siūlytina ANK 414 straipsnio papildymo nauja 3 dalimi atsisakyti.

- ANK projekte siūloma įtvirtinti privalomą transporto priemonės konfiskavimą. Teismų praktikoje ne kartą pažymėta, kad „administracinės nuobaudos taikymas turi atitikti proporcingumo reikalavimą, kai tarp padaryto teisės pažeidimo ir už šį pažeidimą nustatytos nuobaudos, siekiamo tikslo ir priemonių šiam tikslui pasiekti yra teisinga pusiausvyra. Teisinga ir protinga laikytina tokia nuobauda, kurią paskyrus gali būti pasiekti nuobaudos tikslai ir kuri vertinant pažeidimo pobūdį, aplinkybes, pažeidėjo asmenybę, nėra per griežta“. Atsižvelgus į ANK 414 straipsnyje numatyto administracinio nusižengimo pavojingumo pobūdį (juo nėra keliama grėsmė kitų asmenų gyvybei, sveikatai ar kitiems svarbiausiems teisės ginamiems gėrimams), siūlytina atsisakyti ANK 414 straipsnio 4 dalies nuostatų, susijusių su privaloma konfiskacija, kaip neproporcingų ir palikti teismui diskreciją vertinti, ar konkrečiu atveju transporto priemonė turi būti konfiskuojama, atsižvelgus į visas bylai reikšmingas aplinkybes.
- Siekiant stiprinti eksploatuoti netinkamų transporto priemonių (atliekų), kurių tvarkymo reikalavimus nustato Atliekų tvarkymo įstatymas, tinkamo sutvarkymo kontrolę, siūlytina ANK projektą papildyti nauju straipsniu, kuriuo būtų tikslinama ANK 255 straipsnio 8 dalis, ją išdėstant taip: „8. Eksploatuoti netinkamų transporto priemonių neperdavimas tvarkyti atliekų tvarkytojui, tvarkymas pažeidžiant atliekų tvarkymo taisyklių reikalavimus, nedalyvavimas eksploatuoti netinkamų transporto priemonių tvarkymo sistemoje užtraukia baudą asmenims, juridinių asmenų vadovams ar kitiems atsakingiems asmenims nuo dviejų tūkstančių septynių šimtų iki šešių tūkstančių eurų.“
- Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo projekte numatytas draudimas bendrojo naudojimo vietose laikyti transporto priemones, kurios neregistruotos ar kurioms neatlikta privalomoji techninė apžiūra, nenustatant jokio termino nuo privalomosios techninės apžiūros pasibaigimo, transporto priemonės išregistravimo ar pan., vertintinas kaip nepagrįstas ir neproporcingas tuo aspektu, kad pagal šiuo metu siūlomą nuostatą negalima eksploatuoti transporto priemonė būtų laikoma ir ta transporto priemonė, kuriai jau kitą dieną pasibaigė privalomosios techninės apžiūros terminas.
- Siūlytina patikslinti Saugaus eismo automobilių keliais įstatymo projektu siūlomą 20 straipsnio papildymą nauja 5 dalimi ir ją išdėstyti taip: „5. Transporto priemonės savininkas privalo užtikrinti, kad bendrojo naudojimo vietose nebūtų laikoma neeksploatuojama transporto priemonė (transporto priemonė, kuri dėl akivaizdžių trūkumų ar išorinių požymių nėra naudojama ar negali būti naudojama pagal savo tikslinę paskirtį) arba negalima eksploatuoti transporto priemonė (transporto priemonė, kuriai šio įstatymo numatytais pagrindais ilgiau nei tris mėnesius yra sustabdytas ar panaikintas leidimas dalyvauti viešajame eisme, arba ilgiau nei tris mėnesius neįregistruota ar tokį patį terminą išregistruota transporto priemonė).“

5. Derinimas: Projektas derintas su Susisiekimo ministerija, Teisingumo ministerija, Aplinkos ministerija ir Lietuvos savivaldybių asociacija, patikslintas pagal pateiktas pastabas ir pasiūlymus. Neatsižvelgta į Lietuvos savivaldybių asociacijos pastabą, kurioje išreiškiamas pritarimas ANK projekte pateiktiems pasiūlymams dėl ANK papildymo nustatant administracinę atsakomybę už pakartotinai padarytą ANK 414 straipsnio 1 dalyje numatytą nusižengimą, kuris padarytas taip pat pakartotinai, ir dėl privalomo transporto priemonės konfiskavimo įtvirtinimo. Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė teikia pastabas ir pasiūlymus.

6. Atitiktis Vyriausybės programai: tiesiogiai Vyriausybės programos nuostatos neįgyvendinamos.

7. Dalykinio vertinimo išvada: Projektas svarstytinas Vyriausybės posėdžio „B“ dalyje, prieš tai aptarus tarpinstituciniame pasitarime.

